RAZEM CZY OSOBNO? ŻYCIE WE WSPÓLNOCIE

RENATA PASYMOWSKA

SCENARIUSZ LEKCJI

Program edukacji wczesnoszkolnej w szkole podstawowej

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy"

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty.

Warszawa 2019

Fundusze Europejskie Wiedza Edukacja Rozwój

ORE Ośrodek Rozwoju Edukacji

Unia Europejska Europejski Fundusz Społeczny

Redakcja merytoryczna – Agnieszka Karczewska-Gzik
Recenzja merytoryczna – mgr Maria Ferenc
mgr Jadwiga Iwanowska
Agnieszka Ratajczak-Mucharska
mgr Urszula Borowska

Redakcja językowa i korekta – Editio

Projekt graficzny i projekt okładki – Editio

Skład i redakcja techniczna – Editio

Warszawa 2019
Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons – Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

ORE Ośrodek Rozwoju Edukacji

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Czas trwania zajęć
3 godz. lekcyjne.

Temat
Razem czy osobno? Życie we wspólnocie.

Cele główne
- uświadomienie uczniom roli wspólnoty w życiu ludzi i zwierząt,
- kształtowanie rozumienia słów w kontekście wypowiedzi,
- bogacenie słownika czynnego uczniów.

Cele operacyjne – uczeń
ułoży pytanie problemowe do tekstu, skonstruuje odpowiedź w oparciu o tekst, wymyśli dalszy ciąg bajki, zgromadzi niezbędne informacje w oparciu o dostępne źródła, opracuje sposób na zapamiętanie ich i przedstawienie rówieśnikom, wykona projekt w zespole i wspólnie go zaprezentuje, wykaże się przedsiębiorczością i zaangażowaniem, przedstawi argumenty w dyskusji, poda przykłady zastosowania słów w różnych kontekstach w oparciu o materiały pomocnicze, przeczyta tekst.

Metody
praca we współpracy, w tym puzzle, technika twórczego rozwiązywania problemów – 635, burza mózgów, dyskusja, hierarchizacja – piramida, korzystanie z informacji, przyspieszone uczenie się, praktyczne działanie z wykorzystaniem zdobytych wiadomości, scenki rodzajowe.

Formy pracy
zespołowa jednolita i zróżnicowana, indywidualna.

Środki dydaktyczne
tekst bajki, kredki, papier, komputer, smartfon, literatura na temat życia zwierząt, słowniki.

Przebieg zajęć
1. Zapoznanie z tematem i celami zajęć, określenie NaCoBeZU – współpraca w zespole, wzajemne uczenie się, tworzenie, argumentowanie, zdobywanie i przekazywanie informacji.

2. Zapoznanie z tekstem *Rękawiczki o 5 palcach* – modyfikacja bajki rosyjskiej.

„Na polanie w lesie leżała rękawiczka o 5 palcach. Pewnego dnia myszka postanowiła zamieszkać w pierwszym jej palcu. Chwilę potem żabka weszła do drugiego palca rękawiczki i już z niego nie wyszła. Po chwili jaszczurka wślizgnęła się do trzeciego palca rękawiczki. Kret wybrał na mieszkanie czwarty palec. Na koniec wąż wpełzł do

piątego palca rękawiczki. Nowe pokoiki połączyły lokatorów, którzy się zaprzyjaźnili. Postanowili zamieszkać w środku rękawicy. Szwy zaczęły pękać i ich dom się rozpruł. – Gdyby każdy był osobno, nadal mielibyśmy gdzie mieszkać! – wykrzyczała myszka".

3. Wizualizacja – próba stworzenia przez uczniów dalszego ciągu bajki, a następnie odczytanie jej oryginalnego zakończenia.

„Zwierzęta tak za sobą tęskniły, że po pewnym czasie wspólnie zbudowały dom i zamieszkały w nim razem – nie osobno".

4. Ciekawskie pytania – konstruowanie pytań problemowych do treści bajki w zespołach i wrzucanie ich do skrzynki, losowanie i uzgodnienie odpowiedzi.

5. **Gromadzenie przez grupę ciekawostek** o warunkach i miejscu zamieszkania wylosowanego zwierzęcia, które wystąpiło w bajce, z wykorzystaniem internetu, encyklopedii i dostępnej literatury. Wyspecjalizowanie się grupy w zakresie tych informacji, następnie przekazanie ich innym grupom przez ekspertów tak, by szybko je zgłębiły – zastosowanie metody puzzli.

6. Projektowanie w pracy zespołowej takiego domu, w którym zwierzęta mogłyby komfortowo żyć razem. Wykazanie się przedsiębiorczością w wykorzystaniu leśnych materiałów dostępnych bohaterom bajki.

7. Prezentacje rozwiązań. Samoocena i ocena koleżeńska przedstawionych pomysłów.

8. Opracowanie zasad życia w jednym domu – grupowe tworzenie regulaminów metodą 635. Analiza efektów pracy przez każdy zespół i ocena propozycji – podawanie argumentów za i przeciw. Ustawienie punktów regulaminu w diamentowym uszeregowaniu.

9. **Stworzenie scenek rodzajowych** w grupach pt. „Razem czy osobno?" – w rolach głównych wystąpią bohaterzy z bajki.

10. Dyskusja w kręgu na temat możliwości życia razem różnych gatunków zwierząt, odniesienie treści bajki do rzeczywistości i porównanie wspólnoty zwierzęcej do ludzkiej. Podawanie argumentów.

11. Zastosowanie słów „razem" i „osobno" w różnych kontekstach – zróżnicowana praca zespołowa mająca na celu podanie konkretnych przykładów ich użycia w oparciu o doświadczenia dzieci: A. w Literkowie, B. w Cyferkowie, C. w Nutkowie, D. w sporcie, E. w świecie.

12. **Ewaluacja zajęć – rozmowa z uczniami zakończona konkluzją** nt. „Kiedy razem, a kiedy osobno?". Ocena efektów pracy, w przypadku dzieci ze SPE liczy się zaangażowanie.

Komentarz metodyczny

Wspieramy uczniów ze SPE przez podsuwanie propozycji mnemotechnik i polisensorycznego uczenia się, by zapamiętali informacje o zwierzętach. Podczas

zapoznawania się z tekstem **dostosowujemy czas do dzieci z problemami w czytaniu**. Konstruujemy zespoły o zróżnicowanych poziomach wiedzy i umiejętności – w ten sposób stworzymy szansę nauczającym i uczącym się. Nauczyciel jest inspiratorem, nie wyręcza, daje przestrzeń i na koniec ocenia zaangażowanie dzieci. Szczególną uwagą otacza te ze SPE, podkreślając ich sukcesy. W dyskusji stosuje zatrzymania, by dać przestrzeń do mówienia wszystkim uczniom.